

Інформаційний бюлетень
про складені Національним агентством з питань запобігання корупції
протоколи про адміністративні правопорушення та внесені приписи щодо
ознак порушень вимог антикорупційного законодавства
протягом III кварталу 2024 року

На виконання підпункту 2 пункту 2 розділу II додатка 3 до Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ на 2023-2025 роки, затвердженої наказом МВС від 28 лютого 2023 року № 136, Управлінням запобігання корупції МВС проведено аналіз інформації щодо складених Національним агентством з питань запобігання корупції (далі – НАЗК, Національне агентство) протоколів про адміністративні правопорушення та внесених приписів щодо ознак порушень вимог антикорупційного законодавства протягом III кварталу 2024 року.

З метою уникнення можливих порушень вимог антикорупційного законодавства щодо працівників системи МВС наводимо приклади ситуацій, розміщених на офіційному вебсайті НАЗК.

Щодо запобігання та врегулюванням конфлікту інтересів

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 28 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів. Проте існує ряд випадків, коли особа не знала або не вбачала в своїх діях конфлікту інтересів.

1. НАЗК склало протокол за вчинення адміністративних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 172-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), стосовно заступниці начальника Головного управління Державної податкової служби у Кіровоградській області. Встановлено, що вона упродовж 2018-2022 років отримувала від фізичної особи, яка не є її близькою особою, подарунки у вигляді безоплатного користування легковим автомобілем MERCEDES-BENZ GLE 250, чим порушила обмеження, встановлені Законом про запобігання корупції.

Аналогічний протокол складено стосовно начальника управління запобігання фінансовим операціям, пов'язаним з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом Головного управління ДПС в Одеській області. Встановлено, що службовиця з 2018 року по теперішній час отримувала від фізичної особи, яка не є її близькою особою, подарунки у вигляді безоплатного користування легковим автомобілем AUDI A6, чим також порушила встановлені законодавством обмеження.

2. Припис щодо порушення вимог ст. 56 Закону внесено т.в.о. Голови Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм. Він не забезпечив проведення спеціальної перевірки

свого підлеглого – начальника Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Херсонській області.

3. Протокол про адміністративне правопорушення складено стосовно судді Лохвицького районного суду Полтавської області, яка, діючи в умовах реального конфлікту інтересів, розглянула цивільну справу за позовом своєї матері. Дії судді кваліфіковано за ч. 2 ст. 172-7 КУпАП.

За вчинення аналогічного адміністративного правопорушення складено протокол стосовно начальника Департаменту документального забезпечення Національної поліції України. Він не повідомив про наявність конфлікту інтересів та, діючи в умовах реального конфлікту інтересів, упродовж 2022-2023 років ініціював матеріальне заохочення підлеглого, з яким має родинні зв'язки та перед родиною якого має заборгованість за договором позики.

4. За складеним НАЗК протоколом Приморський районний суд м. Одеси визнав винним у вчиненні адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією (ст. 172-4 КУпАП), заступника начальника Управління інспекції Адміністрації судноплавства. Він впродовж пів року обіймав ще й посаду директора одного з приватних підприємств, чим порушив обмеження щодо суміщення та сумісництва.

За вчинення аналогічного правопорушення Галицький районний суд м. Львова наклав адміністративне стягнення на начальника відділу департаменту Львівської обласної державної адміністрації. Службовець в різні періоди обіймав посаду директора двох ТОВ.

5. Івано-Франківська обласна прокуратура зареєструвала два кримінальних провадження за фактом вчинення корупційного правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 191 Кримінального кодексу України (далі – КК України). НАЗК встановило, що у 2022 році посадовці одного з головних управлінь Державної служби України з надзвичайних ситуацій та одного з державних рятувальних загонів, діючи за ймовірною змовою з фізичною особою-підприємцем, уклали договори щодо постачання взуття попри невідповідність тендерної пропозиції технічним характеристикам, визначеним в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі. У подальшому посадовці, нехтуючи положеннями законодавства та умовами договору прийняли у постачальника товар невідповідної якості та необгрунтовано здійснили розрахунок з нього.

6. Національне агентство склало два приписи про порушення вимог законодавства щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також направило два обгрунтовані висновки про вчинення корупційних правопорушень.

Так, внесено Голові Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів припис про усунення порушень вимог ст. 22 Закону, проведення службового розслідування та притягнення до

дисциплінарної відповідальності посадових осіб Головного управління Держпродспоживслужби в м. Києві.

Йдеться про порушення, які стосувалися використання керівником ГУ Держпродспоживслужби в м. Києві на постійній основі у вихідні дні службового автомобіля у приватних інтересах, а саме для перевезення своїх членів родини та їх особистих речей, а також відсутності контролю та належного обліку використання легкових автомобілів для поїздок, пов'язаних зі службовою діяльністю.

7. НАЗК внесено Яворівському міському голові Львівської області припис про усунення порушень вимог Закону, виявлених у ході перевірки, та проведення службового розслідування. Порушення стосувалися невжиття заходів врегулювання потенційного конфлікту інтересів у керівника підпорядкованої установи, відсутності контролю антикорупційним уповноваженим міськради за дотриманням антикорупційного законодавства на всіх підвідомчих підприємствах, установах організаціях, приведення у відповідність розпоряджень Яворівського міського голови у відповідність до вимог ст. 13-1 Закону.

Щодо фінансового контролю та моніторингу способу життя

1. НАЗК та Державне бюро розслідувань (далі – ДБР) повідомлено про підозру колишній заступниці начальника одного з управлінь Державної податкової служби у Волинській області. Вона умисно внесла недостовірні дані до щорічної декларації за 2022 рік.

Зокрема, в її декларації не були вказані дані про нерухомість, якою користується вона та її родина. П'яти кімнатна квартира та гараж в передмісті Луцька були записані на брата чоловіка, проте фактично в помешканні живе вона з родиною.

Після того, як НАЗК виявило ці невідповідності, вона врешті переоформила житло на себе.

Також экс-посадовиця, яка наразі займається адвокатською діяльністю, не відобразила в декларації вартість трьох своїх автомобілів.

Загалом вона намагалась приховати майно на загальну суму 3 млн грн. Їй повідомлено про підозру в умисному внесенні до декларації завідомо недостовірних відомостей (ч. 1 ст. 366-2 КК України).

Санкція статті передбачає покарання у вигляді обмеження волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. НАЗК під час моніторингу способу життя виявило ознаки корупційного кримінального правопорушення в діях колишнього заступника Генерального прокурора України, що свідчать про його незаконне збагачення на майже 29 млн грн.

Зокрема, НАЗК встановило, що за дорученням службовця пов'язані з ним особи набули таких необґрунтованих активів:

- автомобіль LEXUS ES 300H вартістю понад 960 тис. грн;
- автомобіль LEXUS NX 300H вартістю понад 480 тис. грн;
- автомобіль PORSCHE MACAN T вартістю 3,5 млн грн;
- будинок та земельна ділянка в Києві вартістю 16,3 млн грн;
- будинок та земельна ділянка в Одесі вартістю 10 млн грн;
- квартира та земельна ділянка в Анталії (Туреччина) вартістю 3,9 млн грн;

Крім того, не встановлено законних джерел походження готівкових коштів службовця на понад 2 млн грн, а також криптовалюти Tether (USDT).

Матеріали стосовно колишнього заступника Генерального прокурора направлено до Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ) для приєднання їх до матеріалів кримінального провадження та проведення досудового розслідування.

3. НАЗК за результатами проведеного моніторингу способу життя виявило у народного депутата України ознаки корупційного кримінального правопорушення, що свідчить про його незаконне збагачення на понад 70 млн грн. Моніторинг було розпочало на підставі звернення «Bihus.Info» щодо невідповідності рівня життя депутата, членів його сім'ї та близьких йому осіб отриманим доходам.

Так, у 2021 році його теща придбала квартиру в елітному житловому комплексі Diamond Hill площею 360 кв.м в центрі столиці за 5,5 млн грн. Проте Національне агентство знайшло докази суттєвого заниження вартості житла – реальна ринкова вартість помешкання на дату його набуття складала близько 65 млн грн.

На прохання НАЗК пояснити джерела походження коштів нардеп повідомив, що не знав про купівлю тещею квартири та додав її письмові пояснення. Вона вказала джерелами походження коштів власні заощадження, а також заощадження її чоловіка та доньок. Однак було встановлено, що доходів, отриманих усіма ними із законних джерел було недостатньо для купівлі коштовної нерухомості.

Також виявлено спробу приховати реальну вартість квартири через внесення недостовірних параметрів в документи, зокрема йдеться про зазначення її розташування у гуртожитку периферійної зони Києва.

Крім того, дружина народного депутата придбала автомобіль Mercedes-Benz S350L, реальна вартість якого майже втричі перевищує ту, що була вказана в договорі купівлі-продажу.

Таким чином, НАЗК не встановило законних джерел походження коштів, за які були придбані квартира та транспортний засіб за майже 65 млн грн та понад 5,5 млн грн відповідно, що належать близьким родичам посадовця.

Обґрунтований висновок стосовно народного депутата з виявленими ознаками кримінального корупційного правопорушення скеровано до Офісу Генерального прокурора для визначення підслідності та вирішення питання щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368-5 КК України.

4. НАЗК за результатами повної перевірки декларації за 2022 рік встановило ознаки набуття необґрунтованих активів колишнім начальником відділу митного оформлення Одеської митниці Державної митної служби України на понад 3,2 млн грн.

Під час першого року війни посадовець, його дружина та дочка придбали 5 транспортних засобів на понад 7 млн грн, а саме:

- MERCEDES-BENZ GLS 400, 2021 р.в;
- MERCEDES-BENZ S 450, 2020 р.в.;
- AUDI A5, 2022 р.в.;
- AUDI A6, 2022 р.в.;
- AUDI A4, 2022 р.в.

НАЗК встановило, що наявні у них грошові заощадження та доходи, отримані на момент здійснення покупок, свідчать про неможливість придбати майно за рахунок коштів, отриманих із законних джерел.

Також встановлено, що экс-посадовець митниці набув право власності на легковий автомобіль MERCEDES-BENZ GLS 400 2021 року випуску за ціною, нижчою за мінімальну ринкову.

Матеріали скеровано до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) для вирішення питання щодо звернення до суду з позовом про визнання активів экс-посадовця необґрунтованими та стягнення їх в дохід держави, що передбачає стаття 290 Цивільного процесуального кодексу України.

5. НАЗК за результатами повної перевірки декларацій за 2021 та 2022 роки, поданих колишнім директором ДП «Головний навчально-методичний центр Держпраці», встановило недостовірні відомості на 6,6 млн грн (у декларації за 2021 рік) та 9,5 млн грн (у декларації за 2022 рік).

Під час перевірки встановлено, що дружина колишнього директора під час першого року війни стала власницею трьох об'єктів нерухомості в Чорногорії вартістю 270 тис. євро (еквівалент майже 8,8 млн грн). Один з об'єктів через місяць після купівлі продала громадянині рф за 77 тис. євро (еквівалент майже 3 млн грн). Того ж року вона стала власницею автомобіля Audi Q8 за 1,25 млн грн, проте продавець придбав цю автівку півроком раніше в автосалоні як новий за 2,5 млн грн. При цьому продавець автомобіля є бенефіціарним власником товариства, яке здійснило у 2021 році комплекс ремонтних робіт на держпідприємстві, керівником якого був экс-посадовець.

У 2021 році дружина колишнього посадовця придбала автомобіль Mercedes-Benz GLE 43 AMG за 210 тис. грн, що також дешевше за ринкову вартість, яка могла становити 1,1 млн грн.

При цьому колишній посадовець у 2021 році задекларував свої та дружини грошові заощадження на кінець звітного року, зокрема 700 тис. грн та 150 тис. дол. США готівкою, а також майже 780 тис. грн, 12 тис. дол. США та 20,5 тис. євро на банківських рахунках. У 2022 році - 400 тис. грн, 40 тис. дол. США та 80 тис. євро готівкою, а також майже 1,3 млн грн, 16 тис. дол. США та 45,6 тис. євро на банківських рахунках.

Разом з тим, під час перевірки встановлено, що посадовець та члени його сім'ї, зважаючи на отримані ними доходи з офіційних джерел та витрат на нерухомість і автомобілі, не мали фінансової можливості заощадити грошові активи у вказаних розмірах.

Зазначені в декларації відомості відрізняються від достовірних на понад 6,6 млн грн за 2021 рік та 9,5 млн грн за 2022 рік.

У діях службовця встановлено ознаки правопорушення, за яке передбачено кримінальну відповідальність за ч. 2 ст. 366-2 КК України. Відповідні обґрунтовані висновки направлено до Національної поліції України. За результатами розгляду обґрунтованого висновку, складеного стосовно экс-посадовець за 2021 рік, слідчим управлінням ГУНП у м. Києві внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань про розпочате кримінальне провадження.

В липні 2022 року посадовець звільнився з посади і в кінці 2022 року виїхав за межі країни.

6. НАЗК під час моніторингу способу життя встановило ознаки набуття необґрунтованих активів у начальника відділу Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України на майже 4,5 млн грн. Йдеться про майно, набуте ним та його дружиною впродовж 2021-2023 років:

- квартиру в Києві площею 73,4 м²;
- 5 нежитлових приміщень;
- автомобіль LAND ROVER DISCOVERY 2013 р.в.

Так, у ході проведення моніторингу встановлено, що правоохоронець з дружиною придбали квартиру за понад 3,6 млн грн.

Також він придбав два нежитлових приміщення вартістю понад 66 тис. грн, а його дружина – три загальною вартістю понад 113 тис. грн.

Крім того, наприкінці 2023 року вона стала власницею автомобіля LAND ROVER DISCOVERY за нібито 385 тис. грн, хоча реальна вартість такого транспортного засобу становить понад 600 тис. грн.

У своїх поясненнях посадовець запевняв, що перед купівлею квартири вони з дружиною отримали в подарунок від своїх батьків 1,8 млн грн та 50 тис. дол. США (еквівалент 1,4 млн грн). Проте НАЗК з'ясувало, що їхні доходи та заощадження не дозволяли зробити такі подарунки дітям.

Варто зазначити, що впродовж 2021-2023 років видатки поліцейського та його дружини перевищили їхні законні доходи, а обсяги грошових активів зросли на понад 1 млн грн.

Раніше Національне агентство направило матеріали стосовно поліцейського до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) для вирішення питання щодо звернення до суду з позовом про визнання активів необґрунтованими та стягнення їх в дохід держави відповідно до ст. 290 ЦПК України.

7. За результатами повної перевірки декларації депутата Миргородської міської ради Полтавської області, поданої ним за 2021 рік, НАЗК виявило декларування недостовірних відомостей на загальну суму понад 4,5 млн грн.

Зокрема, декларант не зазначив або ж зазначив недостовірні відомості про 17 земельних ділянок в Миргородському районі, що належать йому на праві власності або перебувають в його користуванні.

Крім того, депутат не відобразив в декларації належний йому транспортний засіб та залишки коштів на банківських рахунках, відкритих на його ім'я, а також відомості про разові видатки на загальну суму понад 1 млн грн. Розмір кожного з видатків, здійснених в рахунок погашення свого фінансового зобов'язання, перевищував 50 прожиткових мінімумів.

У діях депутата встановлено ознаки правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366-2 КК України; за обґрунтованим висновком НАЗК Національною поліцією України розпочато кримінальне провадження.

Також за результатами повної перевірки декларації депутата Кропивницької міської ради, поданої за 2022 рік, НАЗК встановило, що декларант вказав недостовірні відомості на загальну суму понад 18,2 млн грн.

Так, у звітному періоді декларант отримав на рахунок в іноземній банківській установі поворотну фінансову допомогу у розмірі 500 тис дол. США (еквівалент 18 284 300 грн), не вказавши відомостей про таке зобов'язання у розділі 13 декларації.

У діях депутата встановлено ознаки правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366-2 КК України; за обґрунтованим висновком НАЗК Національною поліцією України розпочато кримінальне провадження.

8. Національне агентство виявило ознаки декларування недостовірних відомостей у декларації депутата Харківської обласної ради на понад 5,7 млн грн. Ці факти встановлені за результатами повної перевірки його декларації за 2021 рік.

Так, посадовець не задекларував дохід дружини у 210 тис. дол. США (еквівалент 5,728 млн грн), отриманий нею від близької особи у вигляді подарунка.

За результатами перевірки НАЗК склало обґрунтований висновок за ознаками ч. 2 ст. 366-2 КК України (внесення завідомо недостовірних відомостей до декларації) та направило до НАБУ.

На підставі вказаних матеріалів НАБУ розпочало досудове розслідування.

Також НАБУ розпочало досудове розслідування за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 368-5 КК України (незаконне збагачення), у тому числі на підставі матеріалів, зібраних НАЗК під час повних перевірок декларацій посадовця.

9. НАЗК за результатами повних перевірок декларацій за 2022 та 2023 роки встановило в діях колишньої омбудсменки, яка на кінець 2023 року була членкинею правління Пенсійного фонду України, ознаки незаконного

збагачення на майже 10 млн грн та ознаки недостовірного декларування на понад 32,4 млн грн.

Так, за результатами перевірки декларації за 2022 рік встановлено ознаки недостовірних відомостей на понад 12,4 млн грн, з яких 2,4 млн грн - не відображені відомості про дохід, за рахунок якого декларантка здійснила погашення позики перед банком, та вказала 10 млн грн, нібито отримані у позику від третьої особи.

Такий «позичальник» повідомив, що його попросили оформити надання позики від свого імені декларанту, власних коштів в такому розмірі він не мав і фактично їх не передавав.

У декларації за 2023 рік зазначене фінансове зобов'язання збільшилось до 20 млн грн.

Крім того, за результатами повної перевірки декларації за 2023 рік НАЗК також встановило ознаки незаконного збагачення у зв'язку з набуттям декларанткою грошових активів з непідтверджених джерел для погашення позики перед банком, розмір яких перевищує її законні доходи на 9,9 млн грн.

У діях экс-омбудсменки виявлено ознаки правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366-2 КК України (недостовірне декларування) та ст. 368-5 ККУ (незаконне збагачення). За матеріалами повних перевірок декларацій Національна поліція України розпочала кримінальні провадження.

Управління запобігання корупції МВС